

Priredopisno - natoroznansko polje.

Medved.

Medved (Ursus arctos) je največja zver na suhej zemlji v Evropi. Telo ima neukretno, z dolgo rujavo dlako obrasteno. Čelo ima zbočeno, gobec kratek in špičast, majhene oči, po konci stoječi ušesi in zelo kratek rep. Medved hodi po širocih golih podplatih; na prstih ima dolge močne kremplje, ki mu pri plezanji posebno dobro služijo.

Medved živi po vsej Evropi, pri nas in v južnih deželah samo na planinah; v severnej in vzhodnej Evropi se nahaja sploh po samotnih in skalovitih jarkih. Dokler je mlad, živi se največ ob rastlinah; mudi travo, pobira gobe, lesnike, jagode, korenine, različno sadje, razkopava mravljišča in še rajše sátovje. Méd mu je največja sladkôba. Odtod menda njegovo ime: medved t. j. médjed. V starosti ima rad meso naše domače živine; zatorej so ovce, teleta, še celo voli, krave in konji pred njim v velikej nevarnosti. Po zimí se zavleče v brlog in zaspí, pa ne posebno trdo, kajti hitro se zdrami, ako ga kdo vznemiruje. Ko se pomládi prebudi, zelo je medel in mršav.

Pri nas na Slovenskem se medved najde še sem ter tje po vseh planinah, zlasti v kamniških, solčavskih in bohinjskih. Planina Možaklja na Gorenjskem pa menda nikoli ni brez njega.

Mládi medvedje se dádo ukrotiti in naučiti mnogih umetelnosti, ki jih potem medvedarji okrog vodijo in kažejo za denar. Medvedar hodi z medvedom od mesta do mesta, iz vasi v vas, in povsod se zbira radovedna mladina okoli plesočega medveda. Nekateri medvedje so bili celo naučeni, da so se metali s svojim gospodarjem. Sedaj je medvedarija že precej ponehala, samo iz Bosne časih pripelje še kak ubožni Bosnjak k nam plesočega medveda.

Zrakomér.

Zrakomér ali vremenik je dolga, steklena cev, ki ima na jednom koncu dno. Dno se jej naredí s tem, da se konec ceví drží v hud plamen, ki raztopí steklo takó, da se vkup zlije in cev zaprè. Potem se dene v njo živega srebra toliko, da stojí v njej zvrhoma, potem se cev začépi s palcem, prekucne, in še le potem, ko se v živo srebro potopí, odmakne se palec. Živo srebro se v cevi zniža do neke posebne točke, ki je 76 centimetrov visoko nad površjem živega srebra v posodi. Ta daljava se imenuje tlakoména visina. Zrak, ki tlači na površje živega srebra v posodi, drží ga v cevi v ravnotežji. Nad živim srebrom v cevi je pa popolnoma prazen prostor, k